

ପାତ୍ରିକା ନାମକରଣ ଟିପ୍ପଣୀ ପାତ୍ରିକା ନାମକରଣ ଟିପ୍ପଣୀ

01 ბილისის სახელმწიფო უნივერ-
სიტეტში ახალი — ფსიქოლოგიისა
და განათლების მეცნიერებათა
ფაკულტეტი, შეიძლება ასეც ითქვას, რომ
„განხყობის თეორიის“ „გავლენით“ შეიქმნა.
13 ნოემბერს უწმინდესი და უნტარესი,
სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-
პატრიარქი ილია მეორე თხუ-ის რექტორს,
აკადემიკოს ლადო პაპავას, ფაკულტეტის
ხელმძღვანელობასა და პედაგოგებს შეხვდა
და მათ მიერ ნამოწყებული ახალი ინიცია-
ტივა დალოცა.

ଶୁଣନ୍ତରେଣ କାଳଗ୍ରହଣିତିକ

როგორც შექვედრაზე აღინიშნა, ახალი ფურულტეტის შექმნა სწორედ ჰატრიარქის აზრის გათვალისწინებით გადაწყდა, რომელიც თავის ქადაგებებში ხშირად საუბრობდა ფისკოლოგიასა და განათლების მინიჭებელობაზე.

„ამ შეხვედრამ თითოეულ ჩვენგანზე ნარუშელელი შთაბეჭდილება დატოვა, ამასთან, მნიშვნელოვანია ისიც, რომ ფაკულტეტის დალოცვა ასი ათასი მოწამის ხსნების დღეს თავმოხვა მიწოდა აღმარწინ რომ როლისაც არ

ახალი ფაკულტეტის შექმნისა და პატრო-
არქთან შეხვედრის მნიშვნელობაზე ისაუბრა
ფსიქოლოგისა და განათლების მეცნიერე-
ბათა ფაკულტეტის დეკანის მოვალეობის
შემსრულებელმა, პროფესორმა თამარ გა-
გოშიძემ.

„ჩვენთვის პატრიარქის პოზიცია ცნობ-ბილი იყო მისი ქადაგებებიდან, რომელიც ყოველთვის დიდ ყურადღებას აქცევდა ფსიქოლოგის განვითარებას. იგი კარგად არის გათვითცნობერებული ამ საკითხებში და ამიტომ ჩვენი ეს ნაბიჯი პოზიციურად

შეაფასა. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ახალი ფაკულტეტის შექმნა ძალიან მნიშვნელოვანია ქართული განათლებისთვის. დღეს, როგორც არასადროს, ისე სჭირდება ფსიქოლოგია განათლებას და პირიქით... სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში კვლავ ბევრი ხარვეზი და პრობლემაა, რომელიც გადასაჭრელია, ამიტომ ამ ორი მეცნიერების შერწყმა ძალიან პერსპექტიული იქნება. იმედი გვაქვს, რომ ეს ფაკულტეტი ახალ სიტყვას იტყვის“, — აღნიშნა თამარ გაგოშიძემ.

აღმოჩენა ვანის რაიონში

Ω ვანე ჯაგაზიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტე-
ტის პროფესორ-მასწავლებლებისა
და სტუდენტებისგან შემდგარმა გეომორ-
ფოლოგიურმა ექსპედიციამ საქართველოში
ახალი კარსტული მასივი ვანის რაიონში
აღმოაჩინა.

ექსპედიციის ხელმძღვანელის, თსუ-ის
ასისტენტ-პროფესორის, გეოგრაფიის დო-
ქტორის, გეომორფოლოგ გიორგი დვალაშ-
ვილის განცხადებით, „ვანის მუნიციპალი-
ტეტში აქმდე ცალკე კარგად გამოკვეთილი
კარსტული მასივი არც ერთ სამეცნიერო
ლიტერატურაში არ იყო დაფიქსირებული,
ეს ტერიტორია გეომორფოლოგიურად სამხ-
რეთ იმერეთის კარსტულ რაიონში განიხი-
ლებოდა. ადგილს, სადაც კარსტული მღვიმე
მდებარეობს, შესაძლებელია ეწოდოს ბზვა-
ნის კარსტული მასივი, რადგან ამ სოფელ-
ში არის როგორც კარსტული რელიეფის
რამდენიმე სანატურესო ფორმა, აგრეთვე
მინისქევეშა მდინარეები და ვერტიკალური
ჩასასვლელით წარმოდგენილი საინტერესო
და ამაღლობულად, ესტრუმელური მღვიმე.

კარსტულ მღვმერს ადგილობრივი მოსახლეობა „ნავარსკვლავებს“ ეძახის, ზოგი კი „საქაჯეს“ უწინდებს. ამ მღვმერში ადგალობრივი მოსახლეობა აღრე სიცარიელუში ქვას აგდებდა, ხოლო კირქვაში გახსნილი ორმო ხმას გამოსცემდა და ამიტომ შეურქევიათ „საქაჯაა“, მეორე სახელწოდება „ნავარსკვლავები“ დაურქევევიათ იმის გამო, რომ, გადმოცემის თანახმად, აქ უხსოვარ დროში

ციდან ვარსკევლავი მოწყვეტილა, ჩამოვარდნილა და მინა ჩაუტანია. საერთოდ ამ უბანს „როდინას“ ეძახიან, როდინიგით არის ჩავარდნილი და ამიტომ დაარქეს ამ ადგილებს ეს სახელი — გადმოგვიზუმენ ადგილობრივები“.

აქამდე ნაკლებად ცნობილი კარსტული რელიეფი გვაქვს — ეს არის ახალი გეომორფოლოგიური კვლევის სამეცნიერო ღირებულება. უახლოეს მომავალში კვლევაში ჩატარდება თსუ-ის ვახუჭტი ბაგრატიონის გეოგრაფიის ინსტიტუტის გეომორფოლოგიის განყოფილება. ამ ინსტიტუტის სპელეოლოგებს საქართველოს კარსტული მდვიმების უმრავლესობა აქვთ აღმოჩენილი და დეტალურად შესწავლილი.

საქართველოს ტერიტორიაზე რიგით
უკვე 28-ე კარსტული მასივის გამოყოფა არის
შესაძლებელი. ნავარსკვლავების მდვიმეში
ნანახი ნაღვენთი ფორმები — სტალაქტიტები
თუ სტალაგმიტები დეტალურად იქნება შეს-
ნავლილი, აგრეთვე იქნება აგეგმილი მდვიმის
მიწისქვეშა სამყრო და ექსტრემალური ტუ-
რისტული მარშრუტის მარკირებაც შესაძლე-
ბელი იქნება ამ კარსტულ მდვიმეში”, — აღ-
ნიშნა გიორგი დავალაშვილმა.

ახალი კარსტული ნარმდნაქმნის დაფიქტ-
სირება საქართველოს ტერიტორიაზე საინ-
ტერესო ფაქტია. ცნობილია, რომ კარსტუ-
ლი მღვიმეები ძროთადად მდებარეობენ სა-
ქართველოს სხვა რეგიონებში: აფხაზეთში,
სამეგრელოში, რაჭაში, ზემო იმერეთში, შუა
იმერეთში, მაგრამ ვანის მუნიციპალიტეტში
კარსტული მღვიმისა და, ზოგადად, კარსტუ-
ლი რელიეფის არსებობის შესახებ დღემდე
არ იყო ცნობილი.

საზოგადოებასთან ურთიერთობის
დეპარტამენტი

სტუდენტები რეაქტორისგან პირეული რეაცონაის განხორციელებას მოითხოვთ

პირველი გვერდიდან

ალექსანდრე ცაგარელი

— მასხოვეს, როცა რეგტორის არჩევნები
იყო, მაშინ საზოგადოებრივი აზრის ზე-
ნოლად გარკვეული გავლენა მოახდინა
მაშინდელ აკადემიურ საბჭოზე, რომელმაც,
საბოლოოდ, ლადო ჰაპავა აორჩია. თქვენ
თქვენი აქციებით მხოლოდ რეგტორზე ხომ
არ ახდენთ ზენოლას, მაშინ როცა კონკრე-
ტული პრეტენზიები ფაკულტეტებისა და
ზოგიერთი პროფესიონის მიმართაც გაქვთ?
თქვენი პროფესიტის აღრესატი მხოლოდ
რეგტორია?

— უნივერსიტეტში მდგომარეობა არ
შეიცვლება, თუ არ შეიცვალა, ზოგადად, მიდ-
გომა. აკადემიურ საბჭოში თითქმის იგცვე მდ-
გომარეობა რჩება, რაც იყო ადრე — 7 კაცი
შეიცვლელად აგრძელებს საბჭოში საქმიანო-
ბას. ვერც იმ ზოგიერთ პროფესიონალ მოკულერ-
ხებთ რაიმეს ირიბი თუ პირდაპირ ჩხებით,
რომელებიც უნივერსიტეტში „დაჭაობებული
ვითარების“ შესახორუნველობრივი თვითმმართ-
ენის მოტივით იღებინა. ამიტომ მხოლოდ
რექტორს და მის გუნდს შეუძლია ფუნდამენტ-
ტური რეფორმის გატარება უნივერსიტეტ-
ში, რათა გაჯანსაღდეს სიტუაცია და მაღა-
ლი თანამდებობების დაკავების საშუალება
მხოლოდ მაღალკალიფიციურ ადმინისტრაციის
მიეცეთ, იყოს მეტი კვლევა და ამაღლდეს გა-
ნათლების ხარისხი. ჩვენი აქციებით სწორედ
მათზე მიგვაქვს იერიში, ვინც ამ მოთხოვნებს
ლიად თუ ფარულად ეწინააღმდეგება. მათგან
წინააღმდეგობა თავად რექტორსაც შეხვდე-
ბა, ზოგიერთს ხელიც კი არ აუკანეალდება,
ისე ანერს ამ ხელს უნივერსიტეტიდან მის
წასალაზე (როგორც არაერთხელ გაუკეთდებო-
ათ წინა პერიოდში), რადგან მათ არ ანაბით ეს
რეფორმა. მაგრამ ჩვენ ბატონ ლადონ პაპაკასა
კუთხარით, რომ სასწორზეც რომ შეაგდოს
მისი ყოფნა-არყოფნა რექტორის პოსტზე,
ძირეული ცვლილებები მანიც უნდა დაიწყოს.
წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩვენ არ გავჩეროდე-
ბით და კიდევ უფრო გამრავლებით...

ჩვენ საკონიუროს მეთოდოლოგიის შეცვალასაც მოვითხოვთ (საუბარია აკადემიურ კონკურსებზე). ამ თემაზეც გვქონდა საუბარი რეტორთან. იგი აპირებს გარკვეული ცვლილებების განხორცილებას, თუმცა ამას უნდა მოსდევდეს სამეცნიერო ცხოვრების გააქტიურებაც. სუნდანისაუნდანის ის პროფესიონერი, ვინც სამეცნიერო პროცესში არიან ჩართულნი და არა ისანი, ვინც ვიღაცებთან არიან დამატ ჯავაბულნი.

— რამდენად მნიშვნელოვნად მიგაჩნათ — სტუდენტებმა უფრო აქტიურად მიიღონ მონაწილეობა გამოყითხვებში, რომელიც ლეგტიორია შეფასებას ითვალისწინებს.

ჭები ინდიურენტულნი არიან, როცა ასეთი
გამოკითხვები ტარდება...

— ს ტუდონტების ინდიფერენციულობას
ძალიან პევრი ახსნა შეიძლება ჰქონდეს. ისი-
ნი ხ ხშირად ვერ ხედავენ საკუთარ თავს და
საკუთარ მომავალს ამ უნივერსიტეტში, რაც,
ზოგადად, განათლების სისტემის პრობლემას.
მგრინა, რომ სტუდენტებს აქ ისეთი გარე-
მო ხვდებათ, სადაც თავს ვერ აღლუნენ. რაც
შეეხება ლექტორების შეფასებას გამოყითხ-
ვებით, კარგი საქმეა, მაგრამ გამოყითხვების
ასეთი ფორმით ვერც ერთ უნივერსიტეტში
ვერ გაირკვევა — რომელი ლექტორო კარგად
და რომელი არა, რადგან ვიღაც შეიძლება პო-
პულისტი იყოს და კარგად წერდეს ნიშნებს
და ამიტომ მონონდეთ ან პირიქით — ვიღაც
სიმკაცრის გამო შეიძლება დაინუნონ. ამი-
ტომ, ვფიქრობთ, რომ საჭიროა პროფესორთა
აკადემიური ნაშრომების ხარისხის შემოწმება
გარე რეეგირინების გზით ან, თუდაც, ფაუნ-
ლი ერქვისყობით (ეს მხოლოდ ერთ სახის ხე-
რხი შეიძლება იყოს). ოღონდ, ამ შემთხვევაში,
პროფესორთა ნაშრომები უნდა შეაფასონ მა-
დალი რანგის პროფესონალებმა და არა და-
ბალკვალიფიციურმა ადამიანებმა, როგორც
ეს დღივანდელ რაოდობაში ხდება.

ჩვენ ველოდებით რეაქტორისგან კოცერაფულ ქვედებებს

გვესაუბრება სოციალურ და პოლიტიკურ
მეცნიერებათა ფაკულტეტის სტუდენტი
ბათუ კოპალიგინი:

— რამდენად დამაკავშირობელია
თქვენთვის რეგტორის პასუხები, რაც
შეხვედრაზე გაულირდა?

— ჩემითი საუბარია დავიდა ძალიან კონ-
კრეტულ მოთხოვნამდე — საბოლოო ჯამში,
სტუდენტებმა, გავიგოთ რექტორის პოზიცია
მზად არის თუ არა იგი, რომ უნივერსიტეტი
ში მყისიერად შეცვალოს სიტუაცია, დაიწყ-
ოს ძალიან თამამი ნაბიჯების გადადგმა და
ა.შ. პროექტები, რომლებიც 5-6 წელიანადში
დაიწყება, უნივერსიტეტის ვითარებას ვერ-
შეცვლის. ეს ნიშნავს, რომ უნივერსიტეტი
არაქმედითი იქნება ამდენა ხნის განმავლო-
ბაში. რადგანობა, სიტონია, მიაღი სიცავაში

ისა. ოქუტორის მიერ გადასახასიანი მას ამის სალდებულებაც განარინა, რადგანაც იგი ამ უნივერსიტეტში მოვიდა არა ტექნიკური საკითხების მოსაგვარებლად, არამედ საფუძვლანი ცელილებბის გასატარებლად. რაც უნივერსიტეტს სჭირდება. ჩვენ მას ვადა დავუთვით და დაგვთანხმდა, რომ ამ ვადში იგი კონკრეტულ საკითხებს ძალაგავრებს. თუ მივიღებთ შედეგს, ჩვენ დავიბრუნებთ შინა-გან რწმენას, რომ ეს ადამიანი მზადაა — გამოტაროს სერიოზული რეფორმები და ჩვენ მას გვერდში დავუდგებით. თუმცა მისი მზაობა ჩვენ ამდენი ხნის განმავლობაში ვერ დავინახოთ.

ბათუ კოპალიანი

ສາມບົງຫຼາຮັດວຽກ, ຮອມ ສູນໂງເກຣສະໄພເຖິງເຖິງ ສຸກືໂຄ-
ແຈ່ບາ ສັບຕຸງແຈ້ງທີ່ບໍ່ໄດ້ ສະບັບການ ປັບປຸງເກົ່າໃຫຍ້,
ຮ້າຕາ ເລື ວິໄລໂລງແຈ່ບາ, ສາງຮອນຕອດ, ແດ້ອັນຍົກສ. ຮຶງ
ຮຶງນີ້ ກະລົມດັບແຈ້ງຕົກ ຮົງເຊີ້ມອນິສະກຳນີ້ ການງົງງານເຫຼຸ້ມ
ຢືນແຈ່ບໍ່ເປົ້າ. ດ້ວຍຕົກ ສະບັບການ ເສັນໄມວິນາ ໃລ ຢູ່ເສັກ,
ຮອມ ມານ ຮຶງເນັດຕາ ເສັງວຽດົກສ ສູງຮວັບລືດ ກາ-
ມົນຕົກວາ ແລ້ວ ມອງກວາສມືກົດ, ມາກົරາດ ຮຶງນີ້ ວິໄລຫຼາ-
ກະບົດວິວ, ຮອມ ສະບັບການ ສູ່ຂະບວດຮົງທຶນເປົ້າ ຢູ່ເງົາ-
ລືມພາກວິວ ບ້າຮົມດັບແຈ້ງບໍ່ໄດ້, ຖັນດັບຜົກ ມາສິນ,
ຮອນດັບສາຜົກ ສູນໂງເກຣສະໄພເຖິງທີ່ມາ ກ.ນ. ດ້ວຍລັດແຈ້ງບໍ່ເປົ້າ
ໜີປາສູງສາ ແລ້ວ ຮົງເຊີ້ມອນິມາ ສະບັບການ ມີມີ-
ຮານດັບສາ ມາຮັດຕູລື ໜີນົດວິວ. ຮຶງນີ້ ຂັນ ມອງກວາເປົ້າ
ສະບັບການ ດັບແຈ້ງ ດັບແຈ້ງ ມີມີ, ທັງເສັກ-
ກະບົດວິວ ສູ່ຂະບວດຮົງທຶນເປົ້າ ຢູ່ເງົາ-
ລືມພາກວິວ ບ້າຮົມດັບແຈ້ງບໍ່ໄດ້, ຖັນດັບຜົກ ມາສິນ,
ຮອນດັບສາຜົກ ສູນໂງເກຣສະໄພເຖິງທີ່ມາ ກ.ນ. ດ້ວຍລັດແຈ້ງບໍ່ເປົ້າ
ໜີປາສູງສາ ແລ້ວ ຮົງເຊີ້ມອນິມາ ສະບັບການ ມີມີ-
ຮານດັບສາ ມາຮັດຕູລື ໜີນົດວິວ. ຮຶງນີ້ ຂັນ ມອງກວາເປົ້າ

რეაგირება სტუდენტების მიერ დასმულ საკითხებზე

რეპტორი აქციუს მონაცემები სტულატებს შეცვლა

ულ პერსონალსა და აკადემიურ პერსონალს შორის. ამჟამად კანონში არის გაურკვეველი ჩანაწერი, რომლის მიხედვითაც დამხმარე პერსონალიც ადმინისტრაციაშია გასული. დამხმარე პერსონალის ფუნქცია კი ადმინისტრაციული ფუნქცია ნამდვილად არ გახლავთ. მაგალითად, ლაბორატორიის გამგეები და ლაბორანტები სასწავლო-სამეცნიერო საქმიანობის ნაწილად უნდა განიხილებოდეს და მას კავშირი არ აქვს ადმინისტრაციასთან. ამიტომ, ჩვენ გვინდა, რომ სტუდენტებს მივცეთ სრული ინფორმაცია — რეალურად რა თანაფარდობა არის, რა ფუნქციებს ატარებს ადმინისტრაციის წევრად მიჩნეული თითოეული პიროვნება. სამინისტროს მიერ მომზადებული უმაღლესი განათლების განვითარების სტრატეგიული დოკუმენტის განხილვისას მკაფიოდ ითქვა, რომ, რადგანაც, 2016 წლიდან ევროკავშირთან გაცვლით პროგრამებში სტუდენტთა მონაწილეობის გაზრდის მიზნით, ჩვენ უნდა გვექონდეს საერთაშორისო დონეზე აკრედიტებული პროგრამები, უკვე დგება ახალი ნორმატივებით თანაფარდობისა და აკადემიურ პერსონალს შორის. ჩვენ სწორედ ამ ახალი მიდგომებით ვიხელდვანელებთ.

ჩვენ ვერ გადავდგამთ ისეთ ნაბიჯებს, რომელიც ხვალ შეძლება, ნინაღმდევობაში მოვიდეს საერთაშორისო სტანდარტებთან. ამიტომ აუცილებელია, ამ პროცესს უნივერსიტეტმაც ისე აუბას მხარი, როგორც მთელი უმაღლესი საგანმანათლებლო სისტემის შემადგენელმა ნაწილმა. ევროპინტეგრაცია, უნივერსიტეტების დონეზე, ნიშნავს უფრო მაღალი დონის განათლების მიცემას, უფრო მაღალ დონეზე სამეცნიერო საქმიანობის ნარმართვას და ეს ყოველივე განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ 2016 წლიდან უნდა ამოქმედდეს, როგორც ამას ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმება თვითმიმდევრული სისტემის დრო კი არც თუ ისე ბევრია და ამ დროში უნდა გატარდეს სერიოზული ცვლილებები, მათ შორის, როგორც აღნიშნე, ახალი წესით უნდა გამოიკვეთოს თანაფარდობა აკადემიურ პერსონალსა და ადმინისტრაციულ პერსონალში შორის. ბევრებივია, ევროპატანდარტის თანახმად როგორი თანაფარდობაც განისაზღვრება, ჩვენც ამ სტანდარტთან მოვალთ შესაბამისობაში.

მოამზადა
6060 პაკულიაშ

რეპტორის პასუხი
უნივერსიტეტიში ერთგვარი
დაკირისპირების
თაობაზე კულუარულად
გავრცელებულ
ინფორმაციასთან
დაკავშირებით

ლადო პაპავა, რეპტორი:

— სამწუხაოდ, ბოლო პერიოდში, გარკვეულ გაუგებობას ჰქონდა ადგილი, რის საფუძველზეც უნივერსიტეტში ერთგვარი დაპირისპარების ფონიც შეიქმნა. ამ გაუგებრობასთან მიმართებაში გაუღერდა, სამწუხაოდ, ჩვენი ერთ-ერთი პროფესორისა და ყოფილი პრიფესორის გვარებიც, ვეულისხმობ ბატონი გა უორულიანთან და ქალბატონ მარინა მუხესლიშვილთან და-კავშირებით გავრცელებულ ინციდენტის. მინდა, ერთმნიშვნელოვნად დავაფიქსირო ჩემი პოზიცია და პატივისცემა ორივეს მიმწოდება და ჩაინართობა.

ერთი მამაცი პარისპაცის შექახილსაც შეუძლია
გთელი პატალიონის გამოვლიზება

ინტერვიუ წარმოადგენლობითი საბჭოს ახლად აჩვეულ წილითან, სტულეტ ლევან ლორთქიფანიძისთან

— შენ გაიმარჯვე ნარმო-
ბადგენლობითი საჭროს არჩევ-
ნებში... თუმცა თავიდან პესიმის-
ტურად უყურებდი შენს არჩევას.
რამდენად იაქტიურეს სტუდენ-
ტებმა ლევან ლორთქიფანიძის
გამარჯვებისთვის?

— სტუდენტებმა საკრძალო ია-
კტიურეს და ეს ჩემი დამსახურება
არ არის, რადგან ჩვენი მოწინააღმ-
დეგები — ოპონენტები უხეში და
არასასურველი მეთოდებით (ცდი-
ლობდნენ ჩემს დამარცხებას (ჭო-
რების გავრცელებასაც კი არ მორი-
დებას), ოპონენტთა სერიოზული
მობილიზების მიუხედავად, ფეის-
ბუქზე დაწერილმა ჩემმა ერთმა
„პოსტმა“ და ერთმა წინასარჩევ-
ნო ღონისძიებამ, სადაც ჩემი მო-
საზრებები გავაუღურე — თუ რის
გამეოთებლად მოვაზრებდი თავს
სეაგატი, მხარდამჭერები შემძინა.
სტუდენტები მე კარგად მიცნობენ,
იციან ჩემი ყველა ნაკლი თუ ღირსე-
ბა და, რადგანაც მათ ეს ყოველივე
შეაფასეს და ჩემი მოწინააღმდეგებე-
ბის ქცევაც გააანალიზეს, არჩევანი
ჩემს სასარგებლოდ გაატევს. მათი

გავედი პირველ ადგილზე, მოუსეა
სტუდენტური თვითმმართველო-
ბის პრეზიდენტს — ეს ძალიან ბე-
ვრს ნიშანავს. სტუდენტური თვით-
მმართველობის სტრუქტურა, მისი
ფორმა და შინაარსი რომ მოსწონ-
დეთ სტუდენტებს, თვითმმართვე-
ლობის ლიდერს მეორე ადგილზე
არ გაიყვანდნენ. ანუ, ამ არჩევ-
ნებმა აჩვენა, რომ რესურსი არსე-
ბობს, თუკი ჩვენ რაიმე ალტერნა-
ტივებს შეექმნით, განსხვავდულ
ხედვებს წარმოვაჩინოთ, განსხვა-
ვებულ დამოკიდებულებებს და-
ვამკვიდრებთ... სტუდენტები არ
არიან ინდიფერენტულები, მათ
შეუძლიათ ალტერნატიული ხედ-
ვებისა თუ დამკიდებულებების
მხარდაჭერა და ხმის ამოღება ძა-
ლიან ბევრ პრიბლებაზე.

— შენ წინა მონვევის თვით-
მმართველობის არჩევნებშიც
გაიმარჯვე, მაგრამ მაინც გარეთ

იბრძოდი და არა სტრუქტურის
შეგნით... ნარმომადღენლობით
საჭროში შეძლებ კი იმის გაკეთ-
ებას, რაც გინდა, რომ აკეთო? ხე-
დავ საკუთარ თავს სენატში, რათა
იმუშაო რიგ საკითხებზე და ისევ
გარეთ არ დაიწყო ბრძოლა?

თან, უკიდუესა, დღეს, უცხელესოფერ
თვითმმართველობაში მეტი ახ-
ალი სახე ყოფილიყო. შეიცვალა
თუ არა სურათი?

— სტუდენტები ინდიფერენციულები არიან მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც არჩევანი არ არ

სებობს. ბოლო თვითმმართველობის არჩევნებზე, ფაქტობრივად, არჩევანის გაკეთების საშუალებაც კი არ იყო. 20 კაცზე ერთი აღტერნატიული კანდიდატი მოდიოდა ჩემს ფაკულტეტზე. აქედან გამომდინარე, ვფიქრობ, რომ როდესაც ჩემი თანაფაკულტეტელები დაინახავენ აღტერნატივას, დაინახავენ სხვა გზას, სხვა არჩევანს, ისინი გააქტიურდებიან. სენატის არჩევნებზე მათ დაინახეს ძალიან მკაფიო ორი გზა, რომელიც გამოიკვეთა: ერთი გადიოდა სტუდენტური თვითმმართველობის წევრების არჩევაზე წარმომადგენლობით საბჭოში და მეორე — აღტერნატიული კანდიდატურა ჩემი სახით (რომელიც არც რომელიმე პარტიის წევრია, მიუხედავად იმისა, რომ ძალიან დიდი შანსი მქონდა — ვყოფილიყავი რომელიმე პარტიის წევრი, თბილისის საკრებულოს წევრი ან სხვა მსგავსი სტრუქტურების წევრი). დანახეს რა ეს არჩევანი, სტუდენტებიც გააქტიურდნენ, თავისით მიიღითნენ არჩევნებზე და

სხდომაშ აჩვენა, რომ თუ სენატში
განსხვავებული აზრი იქნება, ერთი
მამაცი ჯარისკაცის შეძახილსაც
შეუძლია მთელი ბატალიონის გა-
მოყხიზლება. მე შევძახებ, ხმას
ამოვილებ, შევეცდები გარკვეული
დისკუსიებისა და ალტერნატიული
გადაწყვეტილებების მიღების პრო-
ვოცირებას (რამდენად გამოგვივა,
ეს სხვა საჭმა).

— თანამოაზრებს თუ ხედავ

სხავებულ
-, განსხვა-
ებებს და-
ონტები არ
ღობი, მათ
ული ხედ-
ბულებების
მოღება ძა-
ლი.

A black and white close-up photograph of a young man's face. The camera angle is from the side, focusing on his profile. His hair is dark and slightly messy, with a visible parting. He has a serious expression, looking directly at the viewer. The lighting is soft, highlighting the contours of his face and the texture of his skin. The background is dark and out of focus.

— სტუდენტურ აქციები
შენც შეუვროთი და ერთად ითხ
ოვთ რადიკალურ ცვლილებები
უნივერსიტეტში... პირადად რ
მოსაზრებები გაქვს?

— სანენუხაროდ, დღევანდელ
კანონმდებლობის თანახმად, რე
ქტორის უფლება-მოსილება არის
უკიდურესად მცირე იმ პრობლემების
გადასასწყვეტად, რომელიც
უნივერსიტეტის შიგნით დგას, ანუ
ზოგადად, რექტორს უფლებები კა
აქვს, მაგრამ მის ხელში არ არის
ის ბერკეტები, რაც რევოლუციურ
ცვლილებებს სჭირდება. ამიტომაც
ყველა ჩემს გამოსვლაში ტელე
ვიზითთ თუ პრესაში, უპირველეს
ყოვლისა, ვსაუბრობ სახელმწი
ფოსთან და განათლების პოლიტიკი
კასთან მიმართებით. ის ცვლილე
ბები, რასაც ჩვენ ვთხოვთ, უძღვ
გაატაროს კანონმა „უმაღლესი გა
ნათლების შესახებ“. კანონს ვინ ცვ
ლის? კანონს ცვლის პარლამენტი
ამ კანონს უზრუნველყოფას ვინ
ახდენს? ამის უზრუნველყოფის პა
სუხისმგებლობა, უპირველეს ყოვ
ლისა, ეკისრება აღმასრულებელ
ხელისუფლებას, მთავრობას. ასე
რომ, ჩემი ძირითადი და მთავარ
პრეტეზიები გამოითქმის სახელმწ

მოამზადა ნინო კაკულიაშ

გუნდის მავლევარი

გიოლოგიის მაცნეერებათა
დოქტორი და უკრნალისტი;
თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის პროფესორი;
უამრავი მონოგრაფიისა
და სამეცნიერო სტატიის
ავტორი; საქართველოში
გიოლოგრაფიის
ფუძემდებელი; არაერთი
სახელმწიფო პრემიის
ავტორი, მათ შორის
ლიტერატურის დარგში;
სხვადასხვა ქვეყნების
უნივერსიტეტების მიწვეული
პროფესორი; 25 წლის
განავლობაში უძლვებოდა
საავტორო გადაცემას
„პუნების პარი“, რომელზეც
გაიზარდნენ თაობები;
1963 წლიდან სამეცნიერო-
ფუნისტური ექსპედიციების
ხელმძღვანელი კავკასიაში,
ცენტრალურ აზიაში,
ციმბირში, შორეულ და
ახლო აღმოსავლეთში;
მოვლილ პარვ დედამიწის
5 კონცენტრეციი და ყველა
გუცებრივი ზონა;
ცხოვრობდა ლეგენდარული
მასალი ტომთან
აფრიკაში და გინერაცუს
ტომთან ავსტრალიაში,
რომელიც მხოლოდ
1953 წელს აღმოაჩინეს;
არის აღმოსავლური
ორთაპროდოკონის
ოსტატი; ამჟამად ორ დიდ
მონოგრაფიაზე მუშაობს:
ერთი — „კავკასიის
ეკონოგიონის გიოლოგი
და მათი ცარმოშოგა“
მომავალ წელს დაიგენდება
შემთხვეულ შტატებში,
ეროვ — „ეს არის
საქართველო“ სააზალცლოდ
გამოვა და მასში, არნოლდ
გეგეჭორის მიერ
გადაღებული უნიკალური
ფოტოებასასალის გარდა,
მრავალი საინფერენსო
ინფორმაციაც იძებება
თავმოყრილი საქართველოს
შესახებ.

— როგორ შეაფასებთ თქვენს

— ურთულესი კითხვაა: ან უნდა უპასუხო ბანალურად, ან ძალიან დაუფიქრდე... როცა ირჩევ გზას, ჯერ კიდევ ძალიან ახალ-გაზრდა ხარ, გაამართლებს თუ არა შენი არჩევანი, ძნელი სატქ-მელია, მაგრამ ადამიანს ბუნებაში რაც აქვს და რაც მისი მოწოდებაა, თუ ამის მიხედვით გააგრძელებს საქმიანობას და ნარმატებას მიაღწევს, მაშინ მისი არჩევანი გამართლებულია. ამას იმიტომ ვამბობ, რომ ახლა, როდესაც სტუდენტების უზარმაზარი რაოდენობა მოდის, ხმირია შემთხვევა, როცა მათ სხვა პროფესია აინტერესებთ, მაგრამ საგამოცდო სისტემის გამო სრულიად სხვა ფაულტეტზე უწევთ სწავლა. მაგალითისთვის ერთ შემთხვევას მოვიყეან: ერთი ახალგაზრდა კაცი მოვიდა ამას ნინათ და მეუბნება, იქნებ დამინეროთ ნიშანი, რადგან მაინც ვერაფერს გიბასუხებთ, თეატრალურ ინსტიტუტში ვაბარებდა, ვერ მოვსედდა და აქედან გადასკლას გაპირებო. ანუ,

თუ ასე იძულებით მოხვდება სხვა ფაკულტეტზე, გაგრძელებს იმის სწავლას, რაც მის ბუნებაში არ ზის და ეს კონიუნქტურამ, შექმნილმა მდგომარეობამ აიძულა, მაშინ, არავინ იცის, ეს ადამიანი რას იტყვის საკუთარ ცხოვრებაზე, როდესაც 60 და 70 წლის გახდება. ჩემს დროს იყო იმის საშუალება, რომ ჩაგვიქრებინა რაღაც და მეტ-ნაკლებად დადგომოდი ამ გზას. ჩემს შემთხვევაშიც ასე მოხდა. მქონდა რამდენიმე არჩევანი: ძალიან მიზიდავდა კინოდოკუმენტალისტიკა, მეორე მხრივ, მიზიდავდა ის, რაც მინაშია განამარხებული. თუ არქეოლოგია კულტურულ ფენის იკვლევეს, გეოლოგია რეალური ბუნების გადაშენებული ფორმების ძებნა და ამ საიდუმლოებების ამოხსნაა. ამ მეორემ უფრო გამიტაცა, მაგრამ ცოცხალ ბუნებასთან კავშირში. ნატურალიზმი, ანუ ბუნების მოყვარული იჯდა ჩემში და გავყევი ამ სფეროს. დავამთავრე სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის აგრობიოლოგიური ფაკულტეტი და თბილისის უნივერსიტეტში კი ფილოლოგიის ფაკულტეტი უურნალისტიკის განხირით. ანუ, რაც მაინტერესებდა, მაინც იმ მიმართულებით ვიარე. ბუნებასთან კავშირი ღრმა მეცნიერული მიმართულებით განვითარდა და ამის პარალელურად ჩემს მეორე ინტერესესაც მიეცა გამოვლენის საშუალება ფოტოგრაფიაში და ესეც გადაიზარდა პროფესიონალიზმში, ჩემი ბოლო ფოტოგრამოფენა ახლახან ფრანგულრტში გაიმართა, ქართული კულტურის დღეების ფარგლებში.

— თქვენი პედაგოგებიდან
ვის თაასახლოებრით?

— პირდაპირი მოძღვარი იყო
ნიკო კეცხოველი და ჩემი ნაშ-
რომი, რომელშიც სახელმწიფო
პრემია მივიღე, მას მიყუდლებენ.
ჰუმანიტარებიდან გავიხსენებ
თენგზით ბუაჩიძეს და ვიოლა ცის-
კარიძეს, ლრმა და ფართო განათ-
ლობის აუდიტორიებს.

სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტიდან 22 წლისა გამაზზავნეს ლენინგრადში ასპირანტურაში, მაგრამ ვინაიდან სადისერტაციო თემა კავკასიაზე მქონდა, წელიწადში ეკვსი თვე საქართველოში ყოფნა მინევდა, ამ პერიოდში პა-

რალელურად ვსწავლობდი უნიკერნისტეტში, უურნალისტიკის მიმართულებაზე. ხელს მიწყობდნენ აյ და მაძლევდნენ საშუალებას ეს ყველაფერი ერთმანეთათან შემეტავსებინა. დავით გამეზარდაშვილი იყო ფაკულტეტის დეკანი და იგი მხარს უჭერდა მოსაზრებას, რომ უურნალისტს ჰქონოდა გარკვეული პროფესია. მისთვის მე ზუსტად ასეთად ვითვლებოდი და როდესაც არ ვიყავი თბილისშორამდენიმე თვის განმავლობაში, ამას მპატიობდნენ, თუმცა, როცა ჩამოვდიოდი, ყველა საგანს ვაბარებდი, რადგან მიყვარდა და მომზონდა ეს საგნები. იმ ჰერიოდის უნივერსიტეტის გაზითმა ამაზე წერილიც დაწერა სათაურით „სტუდენტი – მეცნიერებათა კანდიდატი“, ერთი სიტყვით, იუმორის თემაც გახდა, მაგრა ასე კი აეწყო ეს ყველაფერი და ჩამოყალიბდა ტრიადა: ბუნებისმეტყველება, უურნალისტიკა და მხატვრული ფოტოგრაფია. მოკლედ, ჩემი ინტერესების რეალიზაცია მოვახდინე, მართალია, კოლოსალური შრომის ფასად, მაგრამ შეგვიძლი.

— ძალიან მნიშვნელოვანი
და მას-შეტანური კვლევების
გარდა, ოქვენ საქართველოში
პიონერობრაფიის შესწავლასაც

ჩაუყარეთ საფუძველი.
— საბჭოთა კავშირში ეს მი-
მართულება მხოლოდ მოსკოვ-
ში არსებობდა, მაგრამ ერქვა
ეკოლოგიური ბიოგეოგრაფია,
ისტორიული ბიოგეოგრაფია კი,
რაც გულისხმობს სიცოცხლის
ისტორიის 4 მილიარდ წელს და
გაცილებით რთულია, პირველად
ჩემი შემოტანილია თბილისის
უნივერსიტეტის გეოგრაფიის

ဗုဏ်ဖော်စွဲ၊ ဝါယာကြပ်ရှာဖို့
လျှပ်စီးပါန်မြတ်စွာ အသုတေသန ပေါ်လေ့ရှိခဲ့ပါ၏
အကြောင်းအရာ အမြတ်ဆုံး အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

* * *

ა არადოქსული აზროვნება
ოლდ გეგეჭკორისთვისაც ორ-
ელია. სწორედ მეცნიერის ამ
რის გამო გახდა შესაძლებელი
ა რუსთაველის დიადი პოემის

ერთად: თავისითავად უკვე პარა-
დოქტურობის ერთსა და იმავე ქვეყ-
ანას ეკუთვნოდეს ორი უძირიფა-
სესი ანთროპოლოგიური მონაბო-
გარი – პირველი ევროპეიდების
თავის ქალებიც და თეორეკანიანი,
იგივე კავკასიონდური რასის ყვე-
ლაზე დახვეწილი თავის ქალაც.

30960 ፭፻ 309630

„ვეფხსისტყაოსანს“ ყველა
ბავშვობიდან იცნობს, თუმცა
თითქმის არავინ იცის, რატომ ვი-
ძახით ვეფხს და რატომ არ ჰქვია
პოემას „ვეფხსისტყაოსანი“. კიდევ
უფრო საინტერესოა, რატომ გახ-
და ასეთი ორგანული ქართველე-
ბისთვის თხზულება, რომელიც
ეგზოტიკური, ჩვენი გარემო-
სათვის უცხო ნადირის სახელს
უკავშირდება და საბაც მთავარი
გმირება, ძირითადად, ვეფხსა და
ლიმს არინ შედარებულნი. ეგზო-
ტიკურობა რუსთაველში ყველაზე
დამაბნეველი თემაა მეცნიერე-
ბისთვის. არაბეთისა და ინდოეთის
სამეფოების ამბები რომ სინამდ-
ვილეში თამარის ეპოქის საქართ-
ველოს ამბების ანარეკლია, ამა-
ზე დღეს ალარ დავობები, თუმცა,
პოემის გმირების მარშრუტები
ხშირად სადავოა და გეოგრაფია
დიდ ინტერესს იწვევს. ამ მარშ-
რუტების მოხაზის ერთ-ერთი სა-
შუალება „ვეფხსისტყაოსანში“ ალ-
ნერილი ფლორა და ფაუნაა, რაც,
მრავალი მკვლევარის აზრით, იმ
ქვეყნებზე მიგვანიშნებს, სადაც
პოემის გმირები ცხოვრობდნენ
და მოგზაურობდნენ. მეცნიერთა
ნაწილის აზრით, მოქმედებები,
ძირითადად, აზიაში ხდება, მეო-
რე ნაწილი კი ამტკიცებს, რომ პი-
რიქით, აფრიკაში.

ოადგენიდე ხლის ზის საქაოთ-
ველოს პარლამენტის ინიციატი-
ვით „ვეფხისტყაოსანთან“ დაკავ-
შირებით ხუთტომეულის გამოცე-
მა გადაწყდა, რომელშიც პოემის
შესახებ ძირითადი ინფორმაცია
იქნებოდა თავმოყრილი. სწორედ
ამ დროს შესთავაზეს არნოლდ
გეგეჭკორს პოემის შესახებ სტა-
ტიის მომზადება. ხუთტომეულის
გამოსვლის შემდეგ მონოგრაფია
— „ვეფხისტყაოსანი“ ბიოგრე-
გრაფის თვალით“ — ცალკე წი-
გნად გამოსცა გამომცემლობა
„მერიდიანმა“.

არცოლის გეგეჭკონი:

— „ვეფხისტყაოსანზე“ გა-
მოდიოდა შესანიშნავი ხუთომეუ-
ლი და დასჭირდათ ბუნების თემა. როცა მომართეს, თავიდან უარი
ვუთხარი. ერთი, რომ მოუცლელი
ვიყავი, და მეორეც, როგორ უნდა
გამექერთვინა „ვეფხისტყაოსნის“
ანალიზი? არსებობს რაღაც კომ-
პლექსი ადამიანში და დიდი გა-
ბედულება სჭირდება, რომ ხელი
მოკიდო ამისთანა თემას! მაგრამ
არ შემეგნენ და „ვეფხისტყაო-
სანთან“ დაკავშირებით ვეებერ-
თელა კვლევის ჩატარება მომიხდა.
თავის დროზე ჩემი სადოქტორო
დისერტაციის თვემა იყო „კავკასია
100 მილიონი წლის განმავლობა-
ში“. ხუმრობა საქმე არ იყო, მართ-
ლა ტოტალურა შრომა ჩაიდა ამ
კვლევაში: 14 ისტორიულ-გეო-
გრაფიული რეგიონია კავკასიაში,
არაქსის ხეობიდან დაღესტნის და
კოლხეთის ჩათვლით და ნელინა-
ცის დროების მიხედვით ყველა ამ
რეგიონზე ყველა ასპექტი უნდა
აღნერილიყო, ამას ემატებოდა
პალეონზოლოგია და რამდენად-

କୁଣ୍ଡଳୀ ମାତ୍ରାଳୀରାଜ

მერვე გვერდიდან

აც კავკასია საკვანძო რეგიონია ევრაზიას შორის, ამდენად, კავკასიის 100 მილიონი წლის შესწავლა ნიშანავს, რომ მთლიანად ევრაზის ჩრდილოეთ ნახევარს ფური მოიცავა. მაშინ ეს რეკონსტრუქცია გაკეთდა და ლენინგრადში მომისდა ამაზე დისერტაციის დაცვა. პარლამენტის მოთხოვნის შემდეგ გავაკეთე რეკონსტრუქცია. თუ 100 მილიონი წლის რეკონსტრუქცია მქონდა გაკეთებული, რვა საუკუნის რეკონსტრუქციას როგორ ვერ გავაკეთებდი?! ავიდე თამარის დროში ქვეშ გაერთიანებული კავკასიის რუკა, რომელიც მოიცავდა არაქსის ხეობასაც, კასპიის ზღვის ტერიტორიასაც, ჩრდილო კავკასიასაც და შავ ზღვასაც. გამოვიდა, რომ 8 საუკუნის წინ თამარის დღროშის ქვეშ გაერთიანებული სამეფოს ფარგლებში შოთა რუსთაველს საშუალება ჰქონდა არა თუ გადმოცემით სცოდნოდა, არამედ საკუთარი თვალით ენახა ყველა ის ცხოველი, რომელიც პოემაშია მოხსენებული. იმ პერიოდში ყველა მათგანი, მათ შორის ლომიც, ვეფხიც (რომელიც სინამდვილეში ლეოპარდია), ავაზაც და ჯიქიც (რომელიც პოემაში მხოლოდ ერთხელ არის მოხსენებული) რუსთაველი იმ მტაცებელს გულისხმობს, რომელსაც დღეს ჩვენ ვეფხებს ვეძახით.

ამ კვლევაზე მუშაობისას დაგუერგშირდი ჩემს თურქ და ირანელ კოლეგებს და ვთხოვე გამოიყავანათ ყველა ცნობა, რომელიც აღნიშნულ ცხოველებთან დაკავშირებულ ინფორმაციას შეიცავდა. აღმოჩნდა, რომ აზიური ლომი დღევანდელი თურქეთის ტერიტორიაზე ბოლოს მე-19, მე-20 საუკუნეების მიჯნაზე მოკლეს, უფრო ადრე ეს მტაცებელი ფართოდ იყო გავრცელებული კავკასიის რეგიონში და ამ ცხოველის წარმომადგენლობის მიზანით.

კელის ხაძარო ძვლები თბილისის სიახლოესაც არის ნანახი, ნახევრადფოსილური მასალაა, რაც იმას მოწმობს, რომ აზიური ლომი ახლო გეოლოგიურ წარსულში

გადაშენდა. კონტინენტზე
ეს სახეობა 1970-იანი წლების
თვეების ამონტდა და მხო-
ლოდ ინდოეთის ერთ შტა-
ა შემორჩენილი.

ჯიქსაც ეძახიან ჩვენს მთა-
ლემდე არხოტის სიახლოვეს
იზე ნადირობს ეს ვეფხი
მიტომაც დაწერა ხევსურმა-
ყინვალეს ბალადაში „ვეფხი
იყმეზე“. რაც შეეხება ვეფხვს
ლიან მტაცებელს, მას მთაში,
რობებში ერთ დღესაც ვერ-
რებ, რადგან თერმოფილია.
და რუსთაველის საკართვე-
ლისი ნახვაც შესაძლებე-
კო. სამწუხაროდ, ხალხური
ის გამოცემებში ხშირად
ენ შეცდომას ამ ბალადა-
დაკავშირებით და ხან ვეფხს
იძნებ, ხანაც ვეფხვს. კიდევ
ი სამწუხარო კი ის არის,
„ვეფხისტყაოსნის“ ტექსტის
გენნა კომისიამ დაკანონია
ცდომა და ხალებიანი ვეფხი
ს ზოლებიან ვეფხვად, რა-
იძულა მთარგმნელები იგივე
საბა გაემეორებინია: 1967
შემდეგ ყველა გამოცემა გა-
რ როგორც The Tiger's Skin,
და, უნდა იყოს The Panther's
მბ დროს ვორდორბები წერენ
ად The Panther's Skin-ს. იგივე
მარეობაა პოემის რუსულე-
თარგმანშიც.

1 არსებითი ის არის, რომ
ააველმა არა მარტო კარგად
ზოლოგიური პანთეონი
ხოველთა სამყარო, არამედ

ଓছিস ৰোগফোকুলগোয়া, এতো-
লগোয়া, তিতোরেুলি ক্ষেত্ৰগৱেষণীস
ৰাসিবাটা দ্বাৰা প্ৰাপ্তিৰেখৰোয়া রেজাল্বো
মত্তাৰেখৰোয়া ফোড়ান পুজোলাৰ্হি নৰাজু-
ৰাৰ স্বৰ্গপুৰুষৰূপৰূপ প্ৰেতৰূপৰূপ

արև ս զգությունը, ոճքովովածութելու, աշոցանալյա՞րն նագորին: Եզագո մջեցրտան մարդու գանապոյզուրեցնուն կըրուովնու, սամո գլուն գանմազլոն- ձանու հիշրդեա, քանարհենու դրու մարդու քանչեղուալոնքն առ ու ցա ցա- ցայսարա մու ցոյցեան, ծուզուրեցնաւ յո մշցամին. ալյցը յարցագ ուշնուն հոստացելու լումուն ծշնցնաս, րո- մելուց ցոյցեցնան ցանշեցացենու, գոյէթատրունա, տյումբա եցագո լումուն կանչես ացընս մուլունու գոյցուն ոչյա- ենս ցոսացրուեցնանչեց. հոստացելու ացանասաւ մթօլուն մի մետեցեցանու ոյցեցնուն մեցարեցնուն, րուցեսաւ ս օմարցնուց մանոնինցնուն. րաւ շե- ցենա լուուարճս, ոցուց ցոյցես, րոմելուց ուրցնուն եցտան-դար- յանուն էրութունուն, յո ցեռցու- լու սայրուու ար մնինցարցն առ պայլանչեց սանօցատու մբացութալու ուուլունք, րացցան ոցու արա մարդու մլուրու, սենրացու առ մոյնունու, արմեց ժալուն ցոնուրուց. րուցա մասասուն կրմնու ցուշեցրոնքնու, մատ ծելանա այց հիմտացու մոնատերո- նու, րոմ պայլանչեց մելուն մուսայլա- ցու մոնագորուստցուն լուուարճուն, րացցան ու սաճմը գամմալա, ոյու- ճան ցորացրուու ցամուուպսուն, ծո- լումդու ար ամշացանցնուն ս սուռցե- լուն նոնանս առ րուցա ոյուրուն, րոմ ցայցէցա, սենրաց մանուն գա- ցեցեմենա տացա. ծելանուն տյմու, մոնագորու լուուարճուն տացածասե- մաս պայլա մերունան շնճա ցլունցն ՝ նոնանան, յունուն, մարչացնուն, մարցենուն, յեցեսյենունուն, առ յո ցեռցուլու հոստացելուն ա եց հիշրդեա, գանմազլոն հա- լունուն ցոյցն առ ցամունուն, րոմ հոստացելու, րոմելուց սյուլ սեցա ցանխունուն մեցնանուն առ ու ցա ցա- ցայսարա մու ցոյցեան, արուն, ա- ծուությունա ցրտնանու շեցայսէնաս ածլցուց լուուարճս: մատցուն յո ցա ցա- ցայցինս ցյենունուց արուն, սու- լույրունաւ առ ոնեցւույցինսաւ. ամու- թոմաւ լուուարճս եցտանուն էրու- թանունուն ու լումուն յո մարցունունա

ეს რომ დაგწერე თავის დროზე, ატყდა მთელი ამბავი, რადგან არ იყო ეს მიმართულებები სათანა-დოდ გამოკვლული.

ამავე მონოგრაფიაში დავასა-ბუთე, რომ „ვეფხისტყაოსანში“ ქართულია როგორც ლანდშაფ-ტი, ისე კლიმატური გარემოც, რადგან პოეტი პირდაპირ აღნიერს ნელინადის ოთხივე დროს და მათ გასხვავებულობას, რაც ინდო-ეთ-არაბეთის შემთხვევაში გამო-რიცხულია. ასევე, პოემაში არსად ჩანს არაზოგადქართული ანთრო-პოლოგიური ნიშნები ადამიანებში და არც ზენ-ჩვეულებებში; არც ერთი გეომორფული და ბოტა-ნიკური ცნება არ იყო უცხო იმ პერიოდის თამარის სამეფოსთ-ვის, შესაბამისად, რუსთაველი შეგნებულად იყენებს გავრცელე-ბულ ლიტერატურულ ხერხს და მისთვის ძალიან ნაცნობ გარემოს შორეული და ხშირად არარსებუ-ლი ქვეყნების დასახელებებით ნიღბავს. მიუხედავად იმისა, რომ ამ მონოგრაფიაში დიდი შრომა ჩავდე, მინდა ვთქვა, რომ სამეც-ნიეროზე მეტად ჩემთვის ეს ერო-ვნული საქმის კეთება იყო.

ლი მინისტრუ უნდა ვყოფილიყავი. მაშინდელ ცენტრალურ კომიტეტში გამომიძახეს და ამის შესახებ შემატყობნენს. თბილისში კიდეც სუმრობდნენ ამ თემაზე: ორი კვი-რა დასჭირდა არნოლდ გეგეჭ-კორს, რომ უარი ეთქვა თანამდე-ბობაზეო. მართლა ძალიან დიდი ნებისყოფა დამჭირდა საამისოდ. ნიკა ჩერქეზიშვილი, რომელიც ეროვნული მუზეუმის დირექტორი და ცეკაში (ცენტრალურ კომიტეტში) კულტურის განყოფილების გამგე იყო, მაფრთხილებდა, რომ პირველ მდივანთან რომ მივიღოდი, არაფერი შემშლოდა. ედუარდ შე-ვარდნაძესთან შესვლამდე პრესში გამატარეს, რამდენიმე შეხვედრა მქონდა, იცოდნენ, რომ შეიძლება მეუარა და მაფრთხილებდნენ. მეც მივჰდი, რომ მათთან ამაზე საუბა-რი წყლის ნაყავა იქნებოდა და ამი-ტომ, ალარაფერი მოიქვამს. როცა უკვე შევარდნაძესთან მომინა შეხვედრა, მისი ფსიქოლოგიური ზენოლა ძალიან კარგად ავიტა-ნე, უნდა ვთქვა, რომ ჰქონდა ეს უნარი, ჩაგხედავდა თვალებში და მის ნებას ემორჩილებოდი, მაგრამ ვიცოდი, რომ თუ ერთი ნაბიჯით

ეროვნული საკმარის
პოლიტიკა

— ბატონი არნოლდ, საკამაოდ მრავალმხრივი ცხოვრება გქონდათ: სამეცნიერო კვლევები, მოგზაურობა, პედაგოგური მოღვაწეობა, უურნალისტიკა, ეროვნულ საქმესაც ასწრებთ, მაგრამ პოლიტიკაში არ ყოილხსართ მიჩნდება აზრი, რომ სწორედ ამის გამო, იმ იშვიათ ადამიანებს განეკუთვნებით, ვინც ბევრი შეძლო და თავიდან აირიდა ყველაზე მძიმე გაუგებრობები. ამ გქონდათ შემოთავაზება თუ შეგნებულად თქვით უარი პოლიტიკურ კარი-

ერაზე?

— პოლიტიკური ნასვლაზე უარი არაერთხელ ვთქვი და ახლაც, ჩამოვცილდები ყველა საქმეს, თუ დავინახავ, რომ რომელიმე ნამოწერა პოლიტიკურ ხასიათისა.

აკეთებენ, სიამოვნებით ვთანამშრომლობ, როგორც კი პოლიტიკისენ გადაიხრება ეს ეროვნული, აუცილებლად ჩამოვცილდები, რადგან ვიცი, პოლიტიკა როგორც მთავრდება.

32 წლის ასაკში გარემოს დაცვის პირველი სამინისტროს პირვე-

მოამზადა
ლელა კურდღელაშვილია

გაღალრეიტინგულ იმპაქტ-ფაქტორიან სამაცნიარო
ურნალებელი გამოქვეყნებული 25-ელე სტატიის
ავტორი თსუ-ის დოკტორანტია

კოლა რუსთავში დაამთავრა და
აძიტურიენტობაშივე მიხვდა, რომ
მათებატიკა იყო ის, რაც მას არა მხ-
ოლოდ აინტერესებდა, არამედ უყვარდა
კორეც. ამ შეცხილერების სიღრმე და სილა-
ბაზე რუსთაველებისთვის კარგად ცნობილ-
მა პედაგოგმა მერაბ გორგლეზინმა დაანახა. იგი გახლდათ ადამიანი, რომელმც სკოლის
მთივმატიკა საინტერესს და იღუმნდ სფერ-
ოდ აქცია და საბოლოოდ გადააწყვეტინა
პროფესიის არჩევა.

გიორგი ტეცხანიძე უკვე მერვე ნელია
სერიოზულად „იჩხრიკება“ მათემატიკურ
ლაბირინთებში, პოულობს ამოცანებს, სხინძე
მათ და ამას სილობაზე უწოდებს: „საკ-
მარისად დაფინანსება მათემატიკის სილობაზე
და ამტომ გადავწყვიტე, რომ ამ მიმარ-
თულებაზე ჩამებარებინა“, — ამბობს და
კითხვაზე — „მათემატიკის სილობაზე აქვს?“
სრული თავდაჯერებულობით პასუხობს
— „აქვს და მეორე როგორი... მეცნიერული
ამოცანის ამოხსნის დროს მათემატიკური
ნერგავი ყოველთვის მართლებს: იცი, რომ
კანონი მოიკრება არასოდეს დაიღვევადა
და წინასწარ გრძნობა, რა დასკვერ იქნება. ამის
შემდეგ სამ ფურცელს დაწერ და ზუსტად
იმას მიიღებ, რასაც ინტუიციით გრძნობდი.
აქ ყველაფერი ბუნებრივია, ყველაფერი —
ლოგოკური და ჩემთვის ესა სილობაზე“.

ମାର୍ଗ ପିଣ୍ଡାପତ୍ର

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიში კი არა, ალბათ საქართველოშიც ძნელად მოიძებნება ადამიანი, რომელსაც ბაკალავრიატიდან დოქტორანტობამდე 25-მდე სამეცნიერო სტატია აქვს გამოქვეყნებული საერთაშორისო იმპაქტ-ფაქტორიან სამეცნიერო ჟურნალებში. გიორგი ტეფნაძემ კი ეს ძალიან პატარამ მოახერხა.

ხშირად ხდება, რომ აპიტურიენტი ან-თებული მოდის უნივერსიტეტში და ვარაუ-დობს, რომ 2-3 თვეში პრაქტიკულად უნდა იცოდეს სპეციალობა და მზად იყოს შრომით ბაზარზე გასასვლელად. როცა ხედავს, რომ რაღაც შესავალ კურსებს უკითხავენ, რომე-ლიც ზოგჯერ მის ნარმოდგენში საერთოდ არ უკავშირდება საოცნებო პროფესიას, მისი ენთუზიაზმი ქრება და უკმაყოფილო აცხა-დებს, რომ „სხვა რამ ეგონა და აյ რაღაც „სისულელებს“ ასწავლიან“. გიორგის ასე არ უფიქრია, ჩააბარა ზუსტ და საბუნების-მეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტზე მათეგმატიკის მიმართულებით და თავიდან დაინტყო ყველაფერი — მეცანიერობა, ღამისა თევა, შრომა: „ადვილად არაფერი ხდება.

სკოლის მათემატიკის შემდეგ უნივერსიტეტის მათემატიკა სულ სხვა სამყაროა და ფაქტობრივად, თავიდან იწყებ ყველაფერს მერე ნელ-ნელა ხედები, რომ რასაც ისნავლი, ყველაფერი საჭიროა. ბევრმა, შესაძლოა რომელიმე საგანი სისულელედ ჩათვალოს ისნავლოს, უნივერსტეტი დამთავროს დიპლომი აიღოს და ეს საგანი მისითვის ისეულელედ დარჩეს, მაგრამ მათემატიკას ალბათ, როგორც სხვა საგნებსაც, ღრმად უნდა ჩახედო. თუ ამ საგანს ინფორმაციის მიღების დონეზე დაიყვნო, ვერასოდეს მიხვდები მის სილამაზეს. ჩვენთან ასე ხდება: ლექციაზე 100 კაცის ნაცვლად, ინტენსიურად 8 ესწრება და ესეცა იმის მიზეზი — „სისულელედ“ რომ რჩება ზოგისითვის საგანი. ძილში ვერაფერს სწავლობ!“ — ასე ფიქრობს და სხვებისითვისაც გასაგებად ასაბუთებს, რომ მთავარია თავად მოძებნო ის მარცვალი რომელიც ნებისმიერ საგანს ან მეცნიერებას სისულელედ არ აღგაქმევინებს. „თუ რამე არ გეხმის, სულ მცირე, გაჩუმება უნდა შეგეძლოს“, — ამბობს იგი.

ლექტორებზე საუბრისას განსაკუთრებით გამოყოფს მის ხელმძღვანელს, თსუ-ის პროფესორ უშანგი გოგინავას და ამბობს რომ სწორედ მან შეუწყო ხელი — მეტად დაინტერესებულიყო და მეცნიერული აზარტი ტი გასჩენდა მათემატიკის მიმართ. „ფაქტობრივად, პირველი კურსიდანვე შეამჩინია ბატონმა უშანგიმ ჩემი ინტერესები. საწყის ეტაპზე გარკვეული ცოდნა დაგროვდა მერე, არჩევითი საგნები რომ დაიწყო, ისეთი

სალექციო მასალა შემოჰკონდა, რაც სხვ
ჯგუფებთან არ გაუვლია... მხოლოდ წლების
შემდეგ მივცვდი, რომ ამას ჩემთვის აკეთებდ
და, რადგან ხედავდა, რომ მაინტერესებდა
პირველი ნაბიჯების გადადგმა ხელმძღვანე
ლის გარეშე არ ხდება. რასაც უზივერსიტეტი
ში ვსწავლობთ, ეს არის კლასიკა — კარგა
ამონტურული და ათასჯერ გაზიმილი მასალა
ვთქვათ, კალკულუსზე დაყრდნობით ახე
ლის შექმნა შეუძლებელია... ხელმძღვანელო
მა ამ ფუნდამენტზე უნდა დააშენოს ახალი
მიმართულება. ამას პედაგოგიური ნიჭი
უნდა, რომ ადვილად გაიყვანო სტუდენტები
მათემატიკურ პრობლემაზე, რადგანაც თუ
არასწორი მიმართულება მიეცი, პირველივ
მარცხმა, შესაძლოა, მას გული აუცრუოს დ
საერთოდ სანინააღმდეგო შედეგი მიიღო. ბა
ტონმა უშანგიმ ძალიან ჭკვიანური მეთოდ
აარჩია და სწორედ მისი დამსახურებაა, რო
დეს 25-მდე სტატია მაქვს გამოქვეყნებულ
მაღალრიტინგულ იმპაქტ-ფაქტორიან სა
მეცნიერო ურნალებში", — ამბობს გიორგი

Acta Mathematica Hungarica; Studia Scientiarum Mathematicarum Hungarica; Analysis Mathematica; Mathematical Inequalities & Applications; Journal of Fourier Analysis and Applications; Georgian Mathematical Journal — ეს მხოლოდ მცდელობრივი რეჟიმია, რომელიც განვითარებს უკავშირო მართვას და მატემატიკურ კურსების მიღებას. რომელიც გაიზოდება რამდენიმე სტატიას და მარტინის მიღებას. თუმცა, პირველი წარმატებული არ ყოფილა. ახლა იხსენები ამ მატემატიკურ და მარტინის მიღებას, თუ როგორ „დააგვანეს“ საკუთარ ამოცანის ამოხსნა და გამოქვეყნება ჯერ კი დევ მაშინ, როცა ბაკალავრიატის სტუდენტი იყო: „სანამ პირველი სტატია გამოვაქვეყნებით, პატარა მარტინიც ვიწვნიერ — ბატონმა უშანვაში ერთერთ კონფერენციაზე დასვა იმ პრობლემა, რომელზე მერე მეც დავიწყებ ფიქრი და რომელიც ფეიერის საშუალოებს შეეხებოდა, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ იმ კონფერენციაზე დამსწრეთავან ერთ-ერთმა მეცნიერმა დაგვასწრო ამ პრობლემის ამოხსნა და „არხივის“ ბაზაში ატვირთა. თუმცა იმ მუშაობას, რაც პირველ ამოცანაზე გავრიერებულ არ ჩაუვლია. ცოტა ხანში გამოვაქვეყნებ სტატია, რომელიც პარდის მარტინის გალუერ სივრცეზე ფეიერის საშუალოების ნორმით განმდლადობას შეეხებოდა. ეს სტატია გამოქვეყნდა უნგრეულ მათემატიკურ უკავშირში“, — ამბობს იგი.

ნა ერთ-ერთი უცხოელი ავტორის სტატია, დაუკავშირა ამ ამოცანას თავისი შედეგები, თავად დაინახა პრობლემა და გადაწყვიტა ის. მაგალითად, თეორეტები წონიანი მაქ-სიმალური ოპერატორების შემოსაზღვრულობაზე გამოიყენა, რათა უწყვეტობის მოდულებისთვის აუცილებელი და საკმარისის პირობები მოქმედნა და გარკვეული ტიპის კრებადობები დაედგინა...

„20 სტატიას უკვე ხელმძღვანელი ვეძარ გაგაცემების... ბატონი უშანგი წელი-ნადში 6-7 სტატიას თავად წერს და მთელ ცხოვრებას ხომ ვერ მომიღდვიდა... ამიტომ თავად გავაკტიურდი. ინგლისურიც დაეხ-ვენე და უკვე, ფაქტობრივად, ყველა მასალა მაქეს მზად, რათა სადოქტორო დისერტაცია დავასრულო,“ — გვეუბნება გიორგი.

დღეს იგი თბილისის სახელმწიფო უნი-ვერსიტეტის დოქტორანტურასთან ერთად შევდეთის ღულეას ტექნიკური უნივერსი-ტეტის დოქტორანტურაშიც სწავლობს. ამის შესახებ ორივე უნივერსიტეტის რექტორებს შორის მოხდა შეხებმხება. გარდა ამისა, და-კავებულია სამეცნიერო გრანტებშიც (რო-გორც რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო

ფონდის, ასევე, ძველებოს სახეციიერო (ცებ-ტრის). მის უახლოეს გეგმები შედის — თავი მოუყაროს გამოქვეყნებულ სტატიებს და პატარა წიგნი გამოსცეს. ამში მას როგორც ქართველი, ასევე შვედი მეცნიერ-ხელმძღვა-ნელიც ეხმარება.

„როგორ ფიქრობ, გაგიმართლა, რომ
მათემატიკით დაინტერესდი და ეს საკმა-
რისია შენთვის სულიერი და მატერიალური
ინტერესების დაკამაყოფილებისთვის?“ —
ვეკითხებით და მისგან ისეთივე ლოგიკურ
და ზუსტ პასუხს ვიღებთ, როგორიც მისი
მეცნიერებაა: „სულიერ ინტერესს მათემა-
ტიკით ვერ დაიკამაყოფილებ. ცხოვრების
აზრი მათემატიკა არ არის. ამის იქით კიდევ
არის სხვაც ცხოვრებაც — ადამიანური ურ-
თიერთობები... თუ მათემატიკას ცხოვრე-
ბის საზრისად აქცევ, ფიქრს, რომ ვიღიაცაზე
უკეთესი მათემატიკოსი ხარ, იმის ცდუნებაც
მოყვება, იფიქრო, რომ უკეთესი ადამიანიც
ხარ, მე კი განსაკუთრებული არაფერი მაქვს
— ჩვეულებრივი ადამიანი ვარ“, — გვპასუ-
ხობს იგი.

გიორგის არ უნდა უცხოეთში დამკვიდრე-
ბა; სურს, უნივერსიტეტს დაუკავშიროს მო-
მავალი ცხოვრებაც და მეცნიერული წარ-
მატებებიც. ამბობს, რომ თუ ადამიანი მუ-
შაობს, აქედანაც შეიძლება უცხოეთთან თა-
ნამშრომლობა. ვერაფერს იტყვი, საქართვე-
ლოს ის დღეს უცხოეთზე მეტად სჭირდება.

რა ცვლილებები განიცადა საქართველოში
სოჭელება ერთი საუკუნის განეავლობაში?

სტულენტები ივანე პავლესიშვილის ხარისხი

ମ ଅ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆଶିଷାଦା
ସାହାରିତ୍ୟଗ୍ରହଣଶି ସର୍ବଜ୍ଞମା ଏରତି
ସାହୁଜ୍ୟବ୍ରଦ୍ଧିରେ ଆଶିଷାଦାରିବାରେ?
ସର୍ବତ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ 100 ଲାଖ ଶହେରଙ୍କ
ତଥା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପାଇଁ ଆଶିଷାଦା
ଦାନାରେ ଆଶିଷାଦାରିବାରେ?

1910 წელს ივანე ჯავახიშვილმა საქართველოს 9 სოფელში აღნერა ჩაატარა, ეს იყო კავკასიაში ემპირიული სოციოლოგიური კვლევის წარმოების ერთ-ერთი პირველი მცდელობა. ერთი საუკუნის შემდეგ თსუ-ის სტუდენტებმა, „სოფლის სოციოლოგთა კლუბის“ დამტუჩნებლებმა, ზუსტად იგივე ტერიტორიაზე სოციოლოგიური კვლევა — „ივანე ჯავახიშვილის ნაკვალევზე“ დაიწყეს. პროექტისა მიზანი შედარებითია ანალიზის გზით საუკუნის განმავლობაში სოფელში მომხდარი კვლელებების გამოვლენა და ამ ცვლილებებისა მატებისას კოსტა

გაძომხვევი შინეზების კვლევაა.
„ივერია ჯავახისვილის კვლევის დოკუ-
მენტური მასალა ხელნაწერითა ინსტიტუტი-
ში მოვიდიორთ. სულ 31 კიოთხვა გახლდათ და
თითოების ცყვალაფური იყო გათვალისწინებუ-
ლი — სოფლის მდებარეობა, დემოგრაფია,
სარწმუნოება, ეთნიკური შემადგენლობა,
სოფლის მეურნეობის აღნერილობა და ა.შ.
ეს ტერიტორია მოიცავს არღეთს (ქარელს),
გრემს (ყვარელს), გურიაში — ასკანას და ორ-
სოფლის მიწოდების ჩაინ კლავას უკავი წარმადი-

ତାର୍କାର ଆସିଥାଣୀ, ମନ୍ଦିରରେ ଉପାଦିତ ଗର୍ଭମି ଏବଂ
ଅର୍ଦ୍ଧତା ସାହେଲୀ ଶାମ୍ଭଵାନ୍ଦୋବି ଦାଶରତ୍ନଲ୍ଲବ୍ଦି
ଶେଷମଧୁର ଦାଵିନ୍ଦ୍ୟବିତ ଶେଷାର୍କବିତ କୁଳେଜାବାଁ
— ଗାନ୍ଧାରଚାର୍ଦା „ଶ୍ରୋତ୍ତମି ଶ୍ରୋତ୍ତମିଗତା କୁଳ୍ପ
ଦିଲି” ଦାମଭୂତକ୍ରେତାମା, ଫ୍ରେଙ୍କିଲିଂଗଗିରିବା ଏବଂ
ଗାନ୍ଧାରାଲ୍ଲେବିଲି ମେପିନ୍ଦୀର୍ଗେବାତା ଯୁଗୁଲ୍ଲଭ୍ରେତିଲି ।
କୁର୍ରିବିଲି ଶ୍ରୋତ୍ତମିଗତା ମାରିବା କାହାନାକ୍ରେତା ।

 ERTAD.GE
VIVUS.GE-ს პატრონაჟით

„დღეს თბილისი იქცა ყველაფრის ცენტრად — კულტურულ, ეკონომიკურ და ა.შ. რეგიონებში ძალიან ცუდი მდგომარეობაა. ახალგაზრდებს, საშუალო ფენის წარმომადგენლებს საშუალება არ აქვთ, რომ ცხოვრება საინტერესო გახდონ. სხორცედ ამიტომ, კვლევის პარალელურად, ჩვენი ცენტრი სხვადასხვა სახის ლინიძებებს ატარებს, მათ შორის, ტრენინგებს სამოქალაქო განათლების თემაზე. ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია დაცარიელებული სოფლები. საბოლოო სტატისტიკა არ გვაქვს, მაგრამ, სავარაუდოდ, ბევრი სოფელი ცარიელდება“, — აღნიშნა „სოფლის სოციოლოგთა კლუბის“ ერთ-ერთმა დამფუძნებელმა, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის მაგისტრატურის | კურსის სტუდენტების მაგისტრატურის | კურსის სტუდენტების

„სოფლის სოციოლოგთა კლუბის“ პროექტი — „ივანე ჯავახიშვილის ნაკვალევ-ზე“ კომპანია vivus.ge-ის პროექტმა „ertad.ge“ დააფინანსა. კლვევის საბოლოო შედეგის პრეზენტაცია მომავალი წლის იანვარშია დაგეგმილი.

მოამზადა ნატო ინიციატივა

ახალი მსოფლიშედვალობრივი პარადიგმა,
როგორც დღევანდელი ადამიანის საეთიკოსტან
დიალოგის საფუძველი

მეათე გვერდიდან

და მუდმივად იღებს გადაწყვეტილებას საკუთარი რისკით და პასუხისმგებლიბით. ნიცშემ ეს პროცესი შედარა უფსკრულის პირას გაჭიმულ თოვზე სიარულს, საღვადორ დალი კი წერდა: „ვფიქრობ, მე ჩემი დაბადებით უფრო რთულ მდგომარეობაში აღმოჩნდი, ვიღრე ღმერთი, რომელმაც შექმნა სამყარო. ყოველ შემთხვევაში მან ამის შემდეგ დაისვენა, მე კი თავზე დამეყარა სამყაროში არსებული ყველა წინააღმდეგობა და სირთულე“.

ყველას განურჩევლად აქვს უფლება
იქმნიოს თავისი აზრი, მაგრამ ვერავინ და
ვერასოდეს იქნება დარწმუნებული თავი-
სი აზრის აპსოლუტურ სისწორეში. კველას

შეუძლია აირჩიოს თავისი გზა ცხოვრებაში, მაგრამ იგი ამავე დროს უნდა ერკეოდეს, თუ რას ნარმალადგენს ეს გზა და რა შეიძლება მოყვეს ამ გზაზე სიარულს, ხომ არ უპირისპირდება ეს არჩევანი ხალხისა და ქვეყნის ინტერესებს. სხვათა შორის, ძალზედ საინტერესოა ის გარემოება, რომ რატომდაც ბოლო ხანებში ხშირად, როგორც კი ვდგებით ხალხის გვერდით და ვიწყებთ ჩვენი ნაციონალური ინტერესების დაცვას, იმ წუთში გვაყენებენ უცნაური არჩევანის ნინაშე: რა გვსურს ჩვენ: დავდგეთ დასავლეთის გვერდით თუ დავრჩეთ იზოლაციაში? არა და საქმე გაცილებით უფრო მარტივია: ყოველგვარი სიძულვილი და აგრესია გაქრება ადვეკატური დიალოგის შემთხვევაში, ანუ მაშინ, როდესაც სახელმწიფოში კარგად იქნება დადგენილი თამაშის წესები და შემცევ

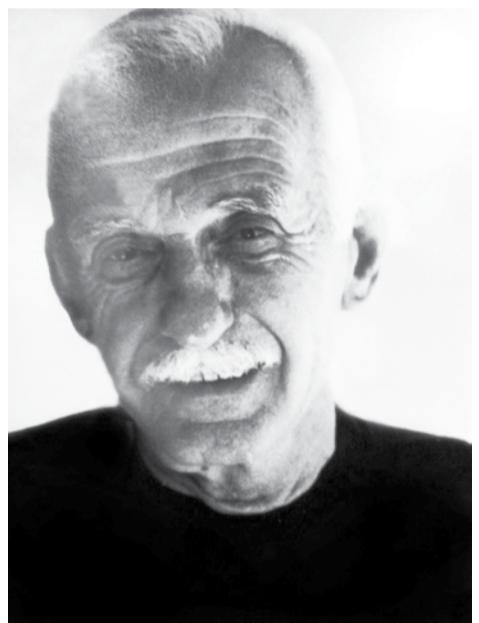
კველანი ერთად დავიცავთ ამ წესებში მოცე-
მულ წესრიგს და ვალდებულებებს. ეს არის
სწორედ ჭეშმარიტი დემოკრატია და თუ
საზოგადოება საფუძვლიანად არ დაეფულა
ამ ახალი აზროვნების კულტურას, მაშინ არ
აგვიდება ქაოსი და ანარქია და ქეყვანში
ყოველთვის იარსებებრ გაუთავებელი კონ-
ფლიქტები და სძლულვილი.

და ბოლოს, დემოკრატიული ცხოვრების
წესი საჭიროებს რაციონალური აზროვნების
უნარს, ეთიკას და მაღალი დონის კულტუ-
რას. ყოველივე ამის საფუძვლი არის განათ-
ლება. მხოლოდ განათლება გამორიცხავს
აგრესიას და სიძულვილს საზოგადოებაში
და სრულად ალიარებს ყველასთვის მნიშვნე-
ლოვანს და მთავარს, რომ ყოველი ადამიანი
განსხვავებულია, ყველას გააჩნია თანაბარი
უზლებება და ყველას ერთნაირად შეუძლია

გამოთქვას საკუთარი აზრი, მაგრამ ამ აზრებიდან ჭეშმარიტად მიიჩნევა მხოლოდ ის, რომელიც იქნება მეცნიერულად არგუმენტირებული და დასბუთებული, განურჩევლად იმისა, თუ კონკრეტულად რომელი პარტია წამოაყენებს და დაიცავს მას. და კიდევ: ყველა ჭეშმარიტი აზრიდან ჩვენი სოციუმის თვეების მისაღებია მხოლოდ ის, რომელიც იცავს ჩვენი ქვეყნის სახელმიწოდებრიბას, არ ეწინააღმდეგება ხალხის ინტერესებს, შემოაქვს პროგრესი საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, ადგევატურია შემეცნებაშიც და შეფასებაშიც და ხდის ჩვენს ქვეყანას რაც შეიძლება მეტად კონკურენტუნარიანს მსოფლიო არენაზე.

გილდა სიხარულიძე

აგრძელება

კატონი გივი ქირია! ჩვენი მასწავლებელი. 10 ნოემბერს 85 წლის გახდებოდა. ნოემბერში ახალ, ფსიქოლოგიისა და განათლების მეცნიერებათა ფაკულტეტზე უნდა წაეკითხა ლექციები. ვერ მოესწრო... არადაროვორ ელოდებოდა ახალ ფაკულტეტს!

ბატონი გივი ქირია 1992 წლიდან შრომისა და საინჟინირო ფსიქოლოგიის, ხოლო 1998 წლიდან შრომისა და ორგანიზაციული ფსიქოლოგიის კათედრის გამგე იყო. მისი გულშემატკიცვრობა და მხარდაჭერა ორგანიზაციული ფსიქოლოგიისა და ადამიანური რესურსების მართვის ფსიქოლოგიის განვი-

თარებისთვის ძალიან მნიშვნელოვანი იყო.
დღეს მხოლოდ თსუ-შია ორგანიზაციული
ფსიქოლოგიის სამაგისტრო და საღოქტო-
რო პროგრამები. მისა სამეცნიერო ინტე-
რესები ძალიან ფართო იყო და ამავე დროს
პრაქტიკაზე ორიენტირებული. პროფესიე-
ბის ფსიქოლოგია, პროფესიანოსტიკა და
პროფესიული ვარგისანობის განსაზღვრა
მისა სამეცნიერო კვლევის მიმღები იყო.
ამავე დროს, ბატონ გივის ძალიან საინტე-
რესო კვლევები ჰქონდა ფსიქოფიზიკაში,
შეგრძნებებისა და აღქმის ფსიქოლოგიაში.
თავისა ხელით აკეთებდა ხელსაწყობებს; რას
არ ნახავდით მის ოთახში — ყველანაირ მარ-
თულს, მექანიზმებს, ელექტროჩამრთველებს.
მოსწონდა, როცა სხვადასხვა მასალისგან
ხელსაწყოს ააწყობდა და შემდეგ ექსპერი-
მენტებს ატარებდა, სტუდენტებსაც გვიზი-
არებდა ამ სიხარულს. მასთან სამეცნიერო
თემებზე საუბარი ყოველთვის ძალიან საინ-
ტერესო იყო. დისკუსიის უნიკალური უნარი
ჰქონდა.

ჩვენი სტუდენტები განცილერებულები
იყვნენ ამ ხანძიშესული პროფესიონალის მხნო-
ბით, ენერგიით, ერუდიციით. ბატონი გიის
პუნქტუალობაზე ღვევენდები დადიოდა....
სტუდენტები ამბობდნენ, რომ ველარ იგვია-
ნებდნენ მის ლექციებზე, რადგან თვითონ
არასოდეს აგვიანებდა.

ჩევნთან, როგორც კოლეგებთან ლია და
მეცნიერული ურთიერთობა ჰქონდა. არასო-
დეს დაგვაიწყდება მისი დაბადების დღე-
ბი, როდესაც ბატონი გიგი თავისი გაკეთე-
ბული ღომით გვიმასპინძლდებოდა. როგორ
უხაროდა ჩვენი სტუმრობა და ისევ მისი საყ-
ვარელი ფსიქოლოგის თემებზე საუბრები.

მისი პობი თევზაობა იყო — ეს ყველაზ
იცოდა, კოლეგებმაც და სტუდენტებმაც. აღფრთოვანებით ყვებოდა როგორ ითევზა-
ვა და რა დიდი თევზები დაიჭირა. შემდეგ
აღმოჩნდებოდა, რომ ეს თევზები არც ისეთი
დიდი იყო. ამ თემაზე თვითონაც ბევრს ხუმ-
რობდა.

დასანანია, რომ ჩვენი მასწავლებელი
ახალ ფაკულტეტზე ლექციების წაკითხვას
ვერ შეძლებს, ვერ შეძლებს თავისი სიხარუ-
ლის გაზიარებას. სამწუხაროა, რომ ჩვენ
ვერ მოვახერხებთ გავუზიაროთ მომავალი
გეგმები და რჩევა ვყითხოთ.

თუმცა, ერთი რამ გვაიმედებს. პროფე-
სორი გივი ქირია ჩვენ მექსიერებაშია და,
შესაბამისად, ყველა მის მოსწავლეში, კო-
ლეგაში, ვისთანაც შეხება და ურთიერთობა
ჰქონდა.

თსუ-ის ფსიქოლოგიისა და
განათლების მეცნიერებათა
ფაკულტეტის პროფესორები,
დოკტორანტები და მაგისტრები

გადაცემა ყველა უნივერსიტეტისთვის

**უყურეთ შაპათს, 6 დეკემბერს,
17 საათზე საზოგადოებრივი
მაუწყებლის მეორე არხის ეთერში
გაღაცეამას
„უნივერსიტეტი“**

ଓର୍ବଲାକୁଟିଙ୍ଗ

თსუ-ის ვებ-გვერდზე
TSU.EDU.GE მარჯვენა
ქვედა კუთხეში დაგენატა
უნივერსიტეტის გადაცემის
ვიდეოჩანაცერების გვერდის
აღმნიშვნელი პირობრება.
ამ ლინკის ხელის დაჭრით
თქვენი შეგიძლიათ უფრო
უნივერსიტეტის გადაცემის

მოგვწერეთ:

facebook.com

Tsu/თსუ გადაცემა – უნივერსიტეტი

כָּלְבָּנָן

საუნივერსიტეტო გაზეთის იუბილე — რეპრორის „სიტყვა“ და რედაქციის „საქმეი“ თუ სათქმელი...

პა ა ხ ე თ ი „თ ბ ი ლ ი ს ი ს უ ნ ი ვ ე რ ს ი ტ ე ტ ი“ 87 წ ლ ი ს ა .
ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ი შ ი თ ი თ ქ მ ი ს ა ლ ა რ გ ა მ ი რ ი ს ს ე ჭ დ უ რ ი გ ა მ ი ც ე მ ა , რ ო მ ე ლ ს ა ც ა ს ე თ ი
ხ ა ნ გ რ ძ ლ ი გ ი ი ს ტ ი რ ი ა ქ ვ ს , ა მ ი ტ რ მ ა ც უ ნ ი ვ ე რ ს ი ტ ე ტ ი ს ა დ მ ი ნ ი ს ტ რ ა ც ი ა დ ა გ ა ზ ე თ ი ს
რ ე დ ა ქ ვ ი ა ც დ ი ლ ი მ ბ ე , თ ა ნ ა მ ე დ რ ი რ ვ ე უ უ რ ნ ა ლ ი ს ტ უ რ მ ი თ ხ ვ ნ ე ბ ს ა ც ა უ წ ყ უ ნ ფ ე ნ ფ ე ბ ი დ ა გ ა ზ ე
თ ი ს მ დ ი დ ა რ ი ი ს ტ ი რ ი ც ა რ დ ა ი ვ ი ნ ყ უ ნ ბ .

27 ნოემბერს გაზითის რედაქციიმ, საიუბილურ დღეების ფარვლებში, სარედაქციო კოლეგიის წევრების შეხვედრა მოაწყო უნივერსიტეტის რექტორთან, აკადემიკოს ლადო პაპავასთან, უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის და ფაკულტეტების ნარმობადენლებთან. შეხვედრა უწუალო, საქმიანი და საინტერესო გამოვიდა. რედაკლეგიის წევრებმა მოსაზრებები გამოთქვეს გაზითის შემდგომი განვითარების თვალსაზრისით. დაიგეგმა რამდენიმე ღონისძიება, რაც სტუდენტებისა და პროფესორ-მასწავლებლების სარედაქციო საქმიანობაში ჩართვას შეუწყობს ხელს.

შეხვედრა გახსნა უნი-
ვერსიტეტის გაზეთის რე-
დაქტორობა ნინო კაკულიამ,
რომელმაც აღნიშნა, რომ
რედაქცია მზად არის, მხარი
დაუჭიროს ყველა იმ საქმიან
ინიციატივას, რაც გაზეთის
პოპულარობას სასიკეთოდ
ნააფება.

შესახებ. მახსოვეს, როგორ
დელავდნენ მსახიობებიც და
თავად რეჟისორი — მიხელ
თუმანიშვილიც. აი, ასეთი
საქმიანობა უნდა გაიშალოს
ამ გაზეთში. ასევე მოკნია,
რომ პერიოდულობაც უნდა
გაიზარდოს და გავრცელე-
ბის არეალიც გაფართოვ-
დეს”, — განაცხადა მან.

გაზეთ „თბილისის უნიკვერსიტეტის“ უურნაალისტმა ლელა კურდელაშვილმა აღნიშნა, რომ ამგვარი დროის დაბრუნება დღეს ძნელი იქნება, რადგან ახლა ცეცხლი მხოლოდ სოციალურ ქსელებში ინთება და ახალგაზრდობაც ამითაა დაინტერესებული. „სწორედ გუშინ მკითხეს, საკართველოში ყველაზე სეროოზული გაზეთი რომელიაო და შე დაუფიქრებლად განვაცხადე, რომ ეს არის გაზეთი „თბილისის უნივერსიტეტი“, რომელიც გარდა წარსულის ისტორიული ანარეკლისა, დღევანდელობასაც ინახავს“ — განაცხადა მან.

მარებლობა უდია
დასრულდეს!

გაზეთ „თბილისის უნივერსიტეტის“ რედაქტორმა ნინო კაკულიაშ რისმაგ გორდეზიანს მიმართა, რომ ერთორთ რედაქტორის

სხდომაზე გახმიანებული
ინიციატივა — გაზეთში წიგ-
ნის რეცეპტზების დაბეჭდვის
თაობაზე, ვერ შესრულდა,
რადგან ავტორთა უმტეს-
სობამ გაზიერში ამ ტიპის მა-
სალის დაბეჭდვაზე უარი გა-
ნაცხადა. რეპლიკას მოჰყვა
აკადემიკოს რისმაგ გორდე-
ზიანის პასუხი, რომ რეცეპტ-
ზირება მთლიანად ქართული
სამეცნიერო და ლიტერატუ-
რული საზოგადოების აქი-
ლევსის ქუსლია: „საქართ-
ველოში ლიტერატურული
კრიტიკა არ არსებობს. ასევე
მკვდარია სამეცნიერო კრი-
ტიკაც, მაშინ, როცა უც-
ხოეთში გამოდის სპეციალუ-
რი უურნალები, სადაც ასეთი
მასალები იბეჭდება. კრიტი-
კა ლანგვა არ არის. მასში
შესაძლოა აღნიშნული იყოს
როგორც ნაშრომის დადება-
თი, ისე უარყოფითი მხარეე-
ბიც. ეს ავითარებს კრიტიკის
კულტურას“, — აღნიშნა მან.

ამავე საკითხზე მოსაზრება გამოიტქვა უნივერსიტეტის რექტორმა, აკადემიკოსმა ლადო პაპავამ, რომელმაც კიდევ უფრო მწვავედ დასვა საკითხის: „ქართული სენია ის, რომ ადამიანი თავის ნიგნზე თავად ნერს რეცენზიას, მერე მიაქვეყნოს კოლეგასთან და ხელს აწერ რიცხვს. ასეთ რეცენზიებში არის ქება-დიდება, ბოლოს ძალიან რბილი შენიშვნები და მინაწერი: „სასურველია, ავტორმა მომავალში ეს შენიშვნები გაითვალისწინოს...“ მე ასეთ რეცენზიებს არ ვკითხულობ და არც ამ გაზიერში ნაიკითხავს ვინმე მსგავს ნერილს. ამდენად, ალბათ, უნდა გაითვალისწინონ ჩვენმა კოლეგებმა, რომ კრიტიკა მტრობა არ არის და დაინტერის ის, რაც რეალურად ასახავს ნაშრომის ღირსებასაც და ნაკლასაც. მაამგბლობა უნდა დასრულდეს. ერთ მაგალითს მოგიყვანთ – ერთეულთ სტუდენტურ კონფერენციაზე გამარჯვა არა საუკეთესო მოხსენებამ, არამედ იმან,

მთავარი რედაქტორი	ნინო კაკულია
მთავარი სამიცვალისტი	მაია ტორაძე
ჟურნალური რედაქტორი	მანანა ჯურგეგაძე
ფოტოგრაფი	ანა ბოლქვაძე
კომ. უზრუნველყოფა	ზაზა გულაშვილი

ვისაც ავტორიტეტული ხელმძღვანელი ჰყავდა, კოლეგებმა ვერ გაბეჭდეს იმ ავტორიტეტული პროფესორის შეგირდისთვის გვერდი აევლოთ... ასეთი მაამებლობით შორს ვერ წავალთ. ვფიქრობ, დისკუსიების ჩატარების ფორმატი იქნება მასტიმულირებელი... უნდა გაიმართოს სემინარები, წიგნის განხილვები, დისკუსიები და ეს ყოველივე უნდა შუქდებოდეს. დღეს ჩვენ გვაქვს წიგნის პრეზენტაციები და არა განხილვები... არადა, ადრე ასეთი პრაქტიკა არსებობდა, რაც უნდა აღდგეს“, — განაცხადა ლადონ პაპავაძმ.

შესვედრაზე გაზიეთის
რედაქციის თანამშრომლებ-
მა მიმართეს ფაკულტეტე-
ბის წარმომადგენლებს, რომ
თუკი მიმართულებებზე
გაიმართება სამეცნიერო
დისკუსიები, საქმის კურს-
ში ჩაყენონ რედაქციიაც,
რადგან სწორედ განსხვა-
ვებულ მოსაზრებათა და
შეხედულებათა გაშუქება
წარმოშობს მომავალში პრო-
ფესიონალთა უფრო აქტიურ ჩართვას სა-
რედაქციო მუშაობაში.
მოსაზრებები გამოთ-

ქვეს ასევე პროფესიონელმა ელენე ხარაბაძემ და დიანა ძიძგურმა, რომლებმაც სარედაქციო მუშაობაში ახალგაზრდობის მეტად ჩართულობას დაუჭირეს მხარი და წამოაყენეს წინადაღება, გაზეთის ტირაჟის და პერიოდულობის გაზრდის თაობაზე, რაც, მათი მოსაზრებით, მკითხველთა დაინტერესების შემთხვევაში გაზეთის უნივერსიტეტის გარეთ გასვლის შესაძლებლობასაც წარმოშობას.

„თბილისის უნივერსიტეტის“ შურნალისტი ნატო ბოლაძე დაინტერესდა, დარჩება თუ არა გაზეთი უნივერსიტეტის დამოუკიდებელ სტრუქტურულ ერთეულად დაგეგმილი რეორგანიზაციის შემდეგ, რაზეც რექტორმა ლადონ პაპავაშ განაცხადა, რომ ჯერ ეს საკითხი არ განხილულა, თუმცა არც ერთი გადაწყვეტილება, რომელიც უნივერსიტეტის რომელიც სტრუქტურულ ერთეულს შექმნება, არ გადაწყვდება ერთპიროვნობა, თუ საჭიროების

ტეტო საზოგადოებასთან
შეთანხმების გარეშე. „ცოტა
ხნის წინ გაიმართა განათ-
ლების და მეცნიერების
სამინისტროს მიერ შემუშა-
ვებული სტრატეგიის გან-
ხილვა. 2016 წლიდან ჩვენი
სასწავლო სტრუქტურა ისე
უნდა ჩამოყალიბდეს, რომ
საერთაშორისო მობილო-
ბა იყოს შესაძლებელი. ამას
ითვალისწინებს ევროკავ-
შირთან ასოცირების ხელშე-
კრულება, რაც იმას ნიშნავს,
რომ, როცა მობილობის ფან-
ჯარა გაიხსნება, ქართველ
სტუდენტს შეეძლება იქ
განაგრძოს სწავლა, სადაც

სურს, ხოლო უცხოელს — ჩამოვიდეს და აქ დახვდეს ისეთივე პირობები, როგორ-საც ევროპული სტანდარ-ტები ითვალისწინება. ასეთი მიდგომა სერიოზულ ცვ-ლილებებს ითვალისწინებს, მათ შორის, ავტორიზაციის და პროგრამული აკრედიტა-ციის გავლას, რაც ევროპულ სტანდარტებთან უნდა იყოს მიახლოებული. აქედან გა-მომდინარე, ჟკვე საუბარი იქნება არა ერთ სტურუქტუ-რაზე, არამედ, მთლიანად უნივერსიტეტზე. რეორგა-ნიზაცია გარდაუვალია და ეს იმისთვისაა საჭირო, რომ ნარმატებულ პროექტებს და სტრუქტურებს ხელი შეეწყ-ოს“, — განაცხადა მან.

რედკოლეგიის წევრი,
პროფესიონალური ლადი მინაშ-
ვილი დაინტერესდა, ხომ არ
იგეგმება ახლო მომავალში
გაზიარდოს რედაქციის ადმი-
ნისტრუციულ კორპუსთან
დაახლოება, რაზეც რე-
ქტორმა უპასუხა, რომ ამ

କେଇପାଣିରେମନ୍‌ଡାକ୍ ହେଉଥାଏଇବା
ଏହା ଗମରଙ୍ଗିରୁ ହେଲାନ୍ତିରୁ, ଯାଏବୁ କାହାକୁଠିଶ୍ଵାଳୀଲୋ,
ବେଳାଦାର ବ୍ୟାପକରୀ, ଉଲ୍ଲେଖିତ ବ୍ୟାକାରୀଙ୍କୁ,
ମାନ୍ଦନା ଶାମିଲୀରେଶ୍ଵାଳୀଲୋ, ଅଗମ୍ଭିର
ବ୍ୟାଦାର୍ଯ୍ୟରେଶ୍ଵାଳୀଲୋ, ଲାକଣ ମିନାଶ୍ଵାଳୀଲୋ,
ବ୍ୟାକରୀ ଶାଲିକାଶ୍ଵାଳୀଲୋ, ବିନନ୍ଦ ବିନ୍ଦବାଦୀ,
ବ୍ୟାକାନ୍ତା ଦିନିଗୁପ୍ତରୀ, ଅର୍ଜୁନ ଗ୍ରେନେଗ୍ରାନ୍ଡୀ,
କାଂକଳୀ ପ୍ରବାସିନ୍ଦ୍ରୀ, ଶାଲବା ଅଶ୍ଵିନ୍ଦ୍ରୀ

მისამართი:
ოლია ჭიათურეთი
გამზ. 11°
(თსუ-ის მე-3
კორპუსი)
tsunewspaper@tsu.ge
2 22 36 62